

**Міністерство освіти і науки України
Мукачівський державний університет
Київський національний торгово-економічний університет
Полтавський університет економіки і торгівлі
ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя
Стефаника»
Луцький національний технічний університет
Ужгородський торговельно-економічний інститут КНТЕУ
Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка
Волинський національний університет
імені Л. Українки**

**«РЕАЛІЇ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ІНДУСТРІЇ ГОСТИННОСТІ
В УМОВАХ ІНТЕГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ»**

**Тези доповідей V Всеукраїнської науково-практичної інтернет-
конференції**

**Мукачево
5 квітня 2022 р.**

УДК 640.4:332.135(043.2)

Рекомендовано до друку та поширення через мережу Інтернет
Науково-технічною радою Мукачівського державного університету
(протокол № 4 від 18 квітня 2022 року)

П 26

Реалії та перспективи розвитку індустрії гостинності в умовах інтеграційних процесів: тези доповідей V Всеукраїнської науково-практичної конференції. – Мукачево: РВВ МДУ, 2022.- 59 с.

Відповідальний за випуск – доктор економічних наук, професор Мілашовська О.І.

У збірнику тез висвітлюються погляди науковців, аспірантів, слухачів магістратури, представників підприємницьких структур на актуальні проблеми розвитку туристичної та готельно-ресторанної сфери України і світу. Тематика конференції охоплює дослідження особливостей туристичного та готельно-ресторанного бізнесу в сучасних умовах на рівні світової та національної економіки, регіонів та підприємств.

УДК 640.4:332.135(043.2)

Матеріали подано в авторській редакції. Автори опублікованих матеріалів несуть відповідальність за підбір, точність наведених фактів, цитат, статистичних даних, галузевої термінології, інших відомостей.

© Мукачівський державний університет, 2022

УКРАЇНИ ПІД ЧАС ВІЙНИ	47
Л.І.УДВОРГЕЛІ, Д.І.МОЛНАР-БАБІЛЯ ІНТЕРАКТИВНА ВИСТАВКА ЯК НОВА ФОРМА РОБОТИ МУЗЕЇВ	50
К.М. ХАУСТОВА СТРАТЕГІЧНЕ УПРАВЛІННЯ У СФЕРІ МУЗЕЙНОЇ СПРАВИ	53
Секція 5. Музеєзнавство у сфері гостинності	
ГОЛОВКО О.М., МІЛАШОВСЬКА О.І. АНАЛІЗ СУТНІСТІ ДІЯЛЬНОСТІ МУЗЕЇВ В СУЧАСНИХ УМОВАХ	55
Т. І. ІЛЬТЬО РЕГІОНАЛЬНІ АСПЕКТИ ОЦІНКИ СТАНУ ТА ЕФЕКТИВНОСТІ РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМНИЦТВА У СФЕРІ РЕКРЕАЦІЇ В УКРАЇНІ	56
Д.І. МОЛНАР-БАБІЛЯ, Л.І. УДВОРГЕЛІ ІННОВАЦІЙНІ ТЕНДЕНЦІЇ У МУЗЕЙНІЙ СПРАВІ	58

Міністерство культури створило [сайт](#) для фіксації культурних злочинів Російської Федерації, але наповнюється він поки що досить мляво — на цей час користувачі заявили там менше 100 кейсів, що навіть не наближується до загальної кількості [2].

Через агресивні дії Російської Федерації проти української культурної спадщини стає неможливим проведення 45-ї сесії Комітету всесвітньої спадщини ні в Казані, ні під головуванням Росії, поки остання знищує в Україні "видатні універсальні цінності". На карті стоїть авторитет ЮНЕСКО та Конвенції 1972 року про охорону всесвітньої культурної та природної спадщини [3].

Складно спрогнозувати, яку частину культури втратить український народ в цій війні. Це залежить від її тривалості та подальшої стратегії Російської Федерації. Також це залежить і від зусиль України, спрямованих на збереження і захист історичних і культурних цінностей.

Література

1. Від архітектури до віртуальних архівів: як Україна захищає культурні цінності. – Режим доступу: https://lb.ua/culture/2022/04/01/511860_vid_arhitekturi_virtualnih.html
2. Велике руйнівництво: культурні втрати України під час війни. - Режим доступу: https://lb.ua/culture/2022/03/25/510869_velike_ruynivnitstvo_kulturni.html
3. ЮНЕСКО не буде проводити червневу сесію в Казані. – Режим доступу: https://lb.ua/culture/2022/04/09/512823_yunesko_bude_provoditi_chervnevu.html
4. Світова спадщина ЮНЕСКО. – Режим доступу: https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%A1%D0%B2%D1%96%D1%82%D0%BE%D0%B2%D0%B0_%D1%81%D0%BF%D0%B0%D0%B4%D1%89%D0%B8%D0%BD%D0%B0_%D0%AE%D0%9D%D0%95%D0%A1%D0%9A%D0%9E

УДК 069:004.031.42:069.5

Л.І.УДВОРГЕЛІ

кандидат технічних наук, доцент
Мукачівський державний університет
м.Мукачево

Д.І.МОЛНАР-БАБІЛЯ

кандидат хімічних наук, доцент
Мукачівський державний університет
м.Мукачево

ІНТЕРАКТИВНА ВИСТАВКА ЯК НОВА ФОРМА РОБОТИ МУЗЕЇВ

Сучасний музей повинен вміти так «упакувати» свою діяльність, щоб на рівних боротися за увагу відвідувачів і в цьому на допомогу приходять технології віртуальної реальності.

«Інтерактивність» - це принцип організації системи, при якому мета досягається інформаційним обміном елементів цієї системи. Елементами інтерактивності є всі елементи взаємодіючої системи, за допомогою яких відбувається взаємодія з іншою системою / людиною (користувачем). Тобто, інтерактив у музейному закладі передбачає повну взаємодію екскурсанта, екскурсовода та екскурсійного об'єкта, а також взаємний обмін інформацією між ними[1].

Створення та демонстрація віртуальних культурних пам'яток, історичні реконструкції, інтерактивні експонати, відтворення вже загублених об'єктів і предметів дає можливість перейти на якісно новий рівень збереження і передачі нащадкам культурної спадщини.

У світі зараз йде велика робота по створенню віртуальної культурної спадщини для систем віртуальної реальності, яка в перспективі дасть можливість розмістити всі музеї, пам'ятники в одному центрі віртуальної реальності.

Виїзна виставка музею є адаптацією постійної виставки, доповненою мультимедійною секцією, де можна подивитися й послухати записи усних інтерв'ю.

Інтерактивні виставки музею можуть проходити у різних форматах, залежно від події, в рамках якої вони організовані, чи зацікавленої в проведенні виставки локації. Вони можуть тривати від одного дня до одного місяця. На цих виставках можуть бути представлені як плакати з зображеннями особистих речей та історії дітей, які зазнали впливу збройного конфлікту, так і справжні предмети з нашої колекції, розміщені на імпровізованих стендах. Інтерактивні виставки музею можуть бути присвячені різним аспектам, але основна мета не змінюється та прагнуть дати широкій аудиторії можливість дізнатися більше про дітей, їх дитинство, на яке вплинув збройний конфлікт та вдосконали осягнути всю його складність[2].

Проте створення таких інтерактивних виставок на базі існуючих державних музейних закладів супроводжується такими проблемами, як відсутність матеріально-технічної бази та недостатнє фінансування. У ході вирішення цих матеріальних проблем, пріоритетними напрямками роботи сучасного музею повинні стати:

- перетворення музею на центр громадської активності;
- співпраця з органами місцевого самоврядування;
- інноваційних підходів у музейному менеджменті;
- робота з благодійними фондами та неурядовими громадськими організаціями.

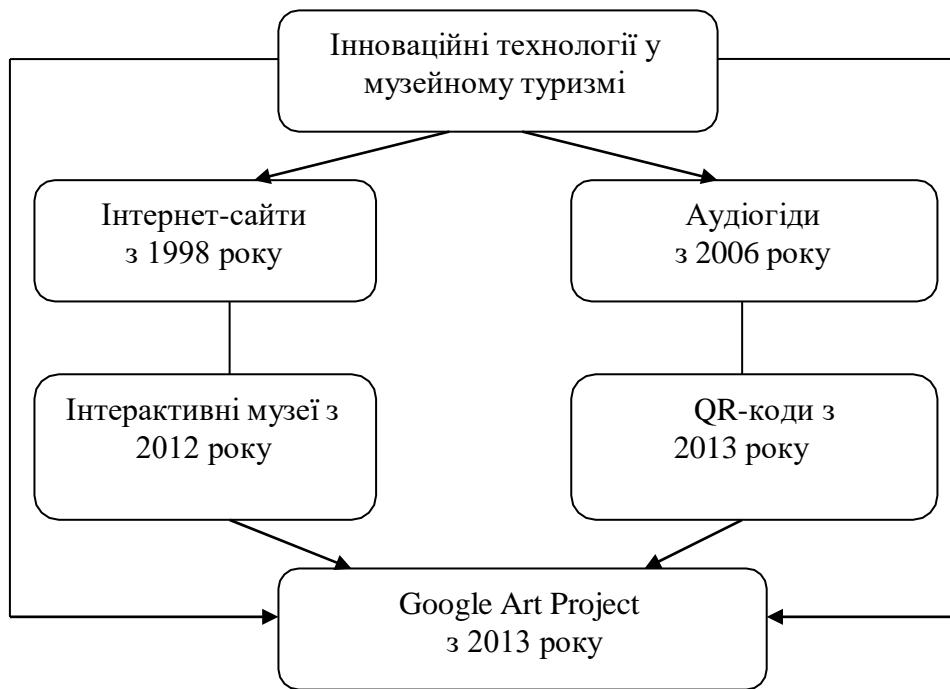
Загалом, пандемія позитивно позначилась на цифровізації музеїв. Вони почали активно створювати цифровий контент та впроваджувати цифрові рішення у бізнес-моделі.

Найбільш поширеними способами дистанційної підтримки зв'язку з аудиторією стали прямі трансляції, онлайн-тури, віртуальні виставки, соціальні медіа.

Основними платформами для комунікації є YouTube та Zoom. До того ж, музеї вдосконалили свої вебсайти та впровадили теплові карти і лічильники відвідувачів, що дозволило їм краще зрозуміти потреби аудиторії. народною архітектурою і побутом.

Сьогодні в Україні вже декілька сотень музеїв створюють віртуальні експозиції в мережі Інтернет, серед них експозиції Історико-меморіального музею М. Грушевського, Музею Гетьманства, Коломийського музею народного мистецтва Гуцульщини та Покуття, Музею писанкового розпису в Коломиї, Музею історії Острозької академії, Національного музею «Чорнобиль», Музею скла у Львові, Музею волинської ікони, Музею історії та культури євреїв Буковини та ін. [4].

Інноваційні технології у музейному туризмі

Інтерактивні технології привабливі як для відвідувачів, так і важливі для розвитку музеїв. Інтерес викликають проекти в Інтернет: Museum on line ([www.museums – on line.com](http://www.museums-on-line.com)) та Combis (www.combis.com), що дають можливість огляду широкої бази даних з високоякісними зображеннями шедеврів світових музеїв та приватних колекцій.

До новітніх засобів музейної комунікації слід також віднести QR-коди, які за допомогою спеціальної програми дають можливість швидкого отримання суттєвого обсягу інформації про музейний експонат або іншу туристичну локацію на сучасний технічний комунікаційний пристрій.

Наразі, відвідування більшості віртуальних виставок безкоштовне, що в певному сенсі знецінює експоновані артефакти: вони втрачають свою ексклюзивність, оскільки тепер будь-хто може потрапити на експозицію, майже не докладавши зусиль. Але, якщо відвідування онлайн-галерей стане платним, їхня популярність суттєво зменшиться, адже далеко не всі погодяться платити за те, щоб просто перейти за певним лінком.

Віртуальні виставки роблять можливим те, що дуже складно реалізувати у фізичному просторі – це аналіз даних, отриманих від відвідувачів. І більшість установ активно використовують цю можливість[5].

Інтерактивні музейні заклади та виставки в Україні перебувають на етапі впровадження та потребують подальших наукових вивчень.

Дану галузь досліджень слід вважати пріоритетною, адже іноземний досвід діяльності інтерактивних музеїв та виставок є позитивним оскільки їх практика приносить додаткові прибутки туристичним об'єктам.

Література

1. Закон України «Про музеї та музейну справу». URL: https://tourlib.net/zakon/pro_muzej.htm
2. Ковальчук Є. Музей у сучасному світі: розробка наукової концепції / Євгенія Ковальчук. URL: https://tourlib.net/statti_ukr/kovalchuk3.htm
3. Матеріал з Вікіпедії - вільної енциклопедії Інтерактивність. URL: <https://uk.wikipedia.org/wiki/Інтерактивність>
4. Банах В.М. Музейні інновації та інтерактивність у теорії та практиці музейної справи // Historical and cultural studies. 2016. Vol. 3, Num. 1. С. 1-5.
5. Белікова М.В. Запровадження інноваційних технологій в музеях України//

Наукові праці історичного факультету Запорізького національного університету.
№4. 2015. С. 324.

УДК: 336:069

К.М. ХАУСТОВА

кандидат економічних наук, доцент
Мукачівський державний університет
м.Мукачево

СТРАТЕГІЧНЕ УПРАВЛІННЯ У СФЕРІ МУЗЕЙНОЇ СПРАВИ

Музейну справу можна віднести до однієї з найдавніших видів людської діяльності, що здійснює вплив на розвиток культури, сприяє гуманітарному розвитку соціуму та формує базові основи для збереження надбань і досягнень людства й окремих націй протягом тисячоліть. Саме довготривалий життєвий цикл музейної справи потребує якісного стратегічного забезпечення та управління, що сприятиме не тільки збереженню, але й розвитку суб'єктів даного виду діяльності в нових історичних умовах.

Музейна справа – величезна сфера культури, охопити яку під силу лише сукупності спеціальних сфер знання. Дослідження музейної справи сьогодні ще не повністю оформилися в окрему науку, проте можна констатувати, що разом із зовнішніми проблемами, пов'язаними з типологією, документацією, технічним оснащенням музеїв, існують і дослідження, що намагаються проникнути вглиб феномена музейної експозиції. Науковці намагаються осмислити суть музею, ставлять перед собою завдання зрозуміти, що ж представляє основу цього явища, чому з кожним роком зростає інтерес до нього, що змушує людину створювати експозицію і відвідувати її [1, с. 8].

Попри різні підходи до розгляду сутності та функцій музейної справи, ця діяльність може розглядатися з позиції організації як сукупність людей, діяльність яких свідомо координується для досягнення загальних цілей. У цьому контексті, суб'єктом управління може виступати музей, що визначається як багатофункціональний заклад соціальної інформації, призначений для збереження культурно-історичних і природничо-наукових цінностей, накопичення та поширення знань через вивчення і демонстрацію унікальних пам'яток матеріальної культури [2].

Варто зазначити, що існує багато підходів до визначення сутності стратегічного управління. Воно різними ученими розглядається як процес, система та окрема функція підприємства, що діє в ринковому середовищі і спрямоване на досягнення цілей із урахування різних чинників впливу. Ураховуючи специфіку музейної справи, найбільш актуальним, на нашу думку, є визначення І. Ансофа, згідно з яким стратегічне управління – це «діяльність, пов'язана з визначенням цілей і завдань організації та забезпеченням відносин між організацією і зовнішнім оточенням, що відповідає її внутрішнім можливостям і дозволяє залишатися сприйнятливою до зовнішніх вимог» [3].

Об'єктом стратегічного управління у музейній справі є музей як організація, що має чітко визначену місію, цілі діяльності і розвитку, матеріально-технічну, фінансову, людську та інформаційну підсистеми. Вказані підсистеми необхідно спрямовувати на забезпечення цілей розвитку організації в умовах змін.

Організація стратегічного управління у музейній справі потребує дотримання основних принципів, серед яких:

- цілеспрямованість: стратегія розвитку музею спрямована на реалізацію місії і загальних цілей музею;
- безперервність: означає, що стратегічне управління не є сталим процесом та повинне постійно розвиватися та адаптуватися до змін у середовищі, в якому є організація;
- теоретико-методологічна обґрунтованість форм і методів: визначає необхідність використання широкого спектра наукових методичних прийомів.

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>